

Concours interne de l'agrégation et CAER - PA

Section langues vivantes étrangères : hébreu

Programme de la session 2018

Littérature :

(1) דן פגיס – כל השירים, הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1991
מבחר שירים 1930-1986

Uniquement les poèmes suivants : (pages 134 à 146)

קרון חתום

- אירופה, מאוחר
- כתוב בעיפרון בקרון החתום
- המסדר
- עדות
- עדות אחרת
- הוראות לגנבת הגבול
- טיוטת הסכם לשילומים

עקבות

- עקבות

Bibliographie indicative

En hébreu :

פגיס, עדה. לב פתאומי, תל-אביב, עם עובד, תשנ"ו 1995.

Livre écrit par la veuve de Dan Pagis. Elle y brosse, à l'aide de lettres, de témoignages, de souvenirs, la biographie du poète. A la fin du livre, figure un article d'Ariel Hirschfeld sur la poésie de Dan Pagis.

אסופת מאמרים לזכר דן פגיס / העורכים - מנחם ברינקר, יוסף יהלום, יונה פרנקל (ירושלים : האוניברסיטה העברית בירושלים - הפקולטה למדעי הרוח - המכון למדעי היהדות, תשמ"ח) 2 כר' (מחקרי ירושלים בספרות עברית ; י - יא).

Nombreux articles intéressants dans ce recueil, notamment :

יעקבי, תמר. הזמן כלשון וכמציאות בשירת פגיס, עמ' 77-100.

ארליך, צור. פיצוח הקרון החתום : עשרים שנה לפטירתו של דן פגיס. מקור ראשון, שבת, י"ח בתמוז תשס"ו, 14 ביולי 2006, עמ' 4-5.

דודאי, רינה. שכוח, זכור, שכוח : שכחה וזיכרון בהתמודדות פואטית עם הטראומה של השואה. דפים לחקר השואה, מאסף כ"ג, תשס"ט 2009, עמ' 109-132 דיון, בין היתר בשירים מאת יהודה עמיחי, דן פגיס וחיים גורי.
יעוז, חנה. מהמית לקונקרטי - בשירי דן פגיס. בספרה: השואה בשירת דור-המדינה, תל-אביב, עקד, תשמ"ד 1984, עמ' 37-42.

יעוז, חנה. "המת-החי" - בשירי דן פגיס. בספרה: השואה בשירת דור-המדינה, תל-אביב : עקד, תשמ"ד 1984, עמ' 52-59.

יעקבי, תמר ומאיר שטרנברג. היחסים בין מבע כבול לפואטיקה על פי שירתו של דן פגיס. הספרות, חוב' 22, 1975, עמ' 142-155. המאמר עוסק בשירתו של דן פגיס ומדגים באמצעותה כמה סוגים חשובים של הקבלות וקשרי גומלין בין השימוש במודלים לשוניים כבולים ובין עקרונות ומודלים פואטיים.

Concours interne de l'agrégation et CAER - PA

Section langues vivantes étrangères : hébreu

Programme de la session 2018

קינסטלר, עדה. **כיסויים שקופים ושיקופים מכוסים : על שירתו של דן פגיס עם הופעת המבחר שנים-עשר פנים**. מאזנים, כרך נ"ה, גל' 3, 1982, עמ' 10-15.

קרטון-בלום, רות. **השפה המדעית ואיון האני בשירת דן פגיס**. בתוך *ספרות וחברה בתרבות העברית החדשה*, ירושלים, כתר, 2000.

En français :

Poèmes traduits en français dans *La Shoah dans la littérature israélienne*, Revue d'histoire de la Shoah N°184, janvier/juin 2006, p. 49-52.

Itzhaki Masha, **Ton nom ? Lequel ? Les cas de Dan Pagis et Ben Tzion Tomer**, Cahiers du judaïsme, mai 1999.

Nuszen-Barasch, Eva, **Analyse du wagon plombé de Dan Pagis**, dans *La Shoah dans la littérature israélienne*, Revue d'histoire de la Shoah N°184, janvier/juin 2006, p. 53-66.

(2) אהרן מגד - פויגלמן, עם עובד, 1987

Bibliographie indicative :

על המחבר ויצירתו :

כהן, ישראל. **פרקי אהרן מגד**. תל-אביב : עקד, תשל"ו (1976) 134 עמ'.

בלאו, יפה. **תבניות תחביר וטקסט ומשמעיהן הסגנוניים בכתיבתו הספרותית ובכתיבתו הפובליציסטית של אהרן מגד** (רמת גן : אוניברסיטת בר-אילן, תשס"ב 2001) 416 עמ'.

על פויגלמן :

אורן, יוסף. הצבר חוזר אל הזהות היהודית. **ידיעות אחרונות**, המוסף לשבת, ל' בתשרי, תשמ"ח, 23 באוקטובר 1987, עמ' 20, 25. חזר ונדפס בספרו **ציונות וצבריות ברומאן הישראלי** (ראשון לציון : יחד, תש"ן 1990), עמ' 118-125. **בלאט, אברהם**. לשון וגורל. **הצופה**, י' בשבט תשמ"ח, 29 בינואר 1988, עמ' 6.

בן-אלה, יוסף. על הבגידה הגדולה. **עתון 77**, גל' 94-95 (כסלו-טבת תשמ"ח, נובמבר-דצמבר 1987), עמ' 11. **בן-סימון, דניאל**. כאש הבוערת בעצמותיו. **דבר**, דבר השבוע, כ"ג בתשרי תשמ"ח, 16 באוקטובר 1987, עמ' 12-14. הגיב על כך אהרן מגד ברשימתו "איך בין א העבראיסט" – ראה להלן **הגורני, אברהם**. ליידיש באהבה. **דבר**, י"ג בכסלו תשמ"ח, 4 בדצמבר 1987, עמ' 20, חזר ונדפס בספרו: **סיפורת בת-ימינו** (תל-אביב : אור-עם, תש"ן 1989), עמ' 71-75.

הראל, שלמה. 'פויגלמן' לאהרון מגד. בספרו: **הרומאן הישראלי בשנות ה-80 ... ועוד אחד** : עיון בבעיות יסוד (אבן-יהודה : רכס, 2001), עמ' 163-188.

ויס, הלל. שואה הולכת ונמשכת. **נקודה**, 7 בנובמבר 1987. כונס בספרו: **עלילה** : ספרות הכליון הישראלית (בית-אל : ספרית בית-אל, תשנ"ב 1992), עמ' 114-118.

וסרמן, יחיאל. שפת היידיש כמשל. **מעריב**, ספרות, ד' בטבת תשמ"ח, 25 בדצמבר 1987, עמ' 2.

יפה, א. ב. איש הציפור. **על המשמר**, י"ב באייר תשמ"ח, 29 באפריל 1988, עמ' 19.

לויט, ענת. עבורי היידיש מבטאת המשך של שושלת : ראיון עם אהרן מגד. **מעריב**, ספרות, ל' בתשרי תשמ"ח, 23 באוקטובר 1987, עמ' ה 1.

Concours interne de l'agrégation et CAER - PA

Section langues vivantes étrangères : hébreu

Programme de la session 2018

מגד, אהרן. איך בין א העבראיסט. דבר, דבר השבוע, ל' בתשרי תשמ"ח, 23 באוקטובר 1987, עמ' 3. תגובה למאמרו של דניאל סימון בגליון דבר השבוע מ-16.10.87

נש, שלמה (סטנלי). איציק מאנגר, פויגלמן ושאלת האנטי-גיבור. בתוך : **ממרכזים למרכז** : ספר נורית גוברין / ערך אבנר הולצמן (תל-אביב: מכון כץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת תל-אביב, תשס"ה 2005), עמ' 473-496.

ציפר, בני. שבוע של ספרים: מקור. הארץ, 16 באוקטובר 1987, עמ' 19.

שמיר, זיוה. ציפורי שיר יידישאיות. הארץ, ל' בתשרי תשמ"ח, 23 באוקטובר 1987, עמ' ב 6.

Nash, Stanley L. Itzik Manger, "Foigelman" and the problem of the antihero. Hebrew Studies, vol. 43 (2002), pp. 57-85.

(3) בן-ציון תומר, **ילדי הצל** : מחזה בשתי מערכות (תל-אביב : עמיקם, 1963)

Bibliographie indicative :

ציפר, בני. שבוע של ספרים. הארץ, 15 בפברואר 1985, עמ' 17.

רובין, רינה. הצבר ופליט השואה - מתח בלתי נמנע. משואה, כרך 28 (תש"ס 2000), עמ' 329-341.

נורית צין, (1993) **ילדי הצל**, פרקי הדרכה ללומדים ולניגשים לבחינת הבגרות בספרות, ישראל: צין הוצאה לאור.

נורית צין, "ילדי הצל" חוברת לתלמיד.

Il existe de très nombreuses analyses de la pièce sur internet, dont la plupart sont destinées aux lycéens israéliens :

"ילדי הצל" מאת בן-ציון תומר, נורית צין, עמלנט-ספרות
<http://www.amalnet.k12.il/meida/sifrut/sifshoa/maamarim/ssi00140.htm>

תמר בן דוד, ניתוח מקיף של המחזה לפרטי פרטים נפתח בקובץ
<http://c3.ort.org.il/APPS/Public/GetFile.aspx?inline=yes&f=Files/e3c72951-67b6-4e9b-b632-49b6cc97c341/bb5b6e51-f312-4a65-b62e-e1d663c6bc32/8b78a3dd-5e72-40f6-a006-855aa01db827/3CA22516-A4F3-4B6E-8921-BC5A6715C85A.docx&n=%D7%99%D7%905%20%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%920%D7%94%D7%A6%D7%9C.docx>

גדעון עפרת, הריאליזם הפואטי של ילדי הצל- בין עבר לבין הווה, מתוך: עמלנט.
נושאים לעיון המחזה "ילדי הצל" מתוך אתר בית הספר עירוני ג', חיפה.
הקונפליקט הדרמטי בילדי הצל

http://www.mkm-haifa.co.il/schools/ironig/litheb/Un_yaldey%20hatsel.html

<http://t29.tik-tak.co.il/webpronew/project/katava1.asp?codeClient=531&id=9921&projId=6587>

Ben Zion tomer et *Les enfants de l'ombre* : entre Yoram et Yossele. De l'identité conflictuelle d'un rescapé sous le masque d'un *sabra* dans *La Shoah dans la littérature israélienne*, Revue d'histoire de la Shoah N°184, janvier/juin 2006, pp. 99-125. L'article propose également de très nombreuses références bibliographiques (pp. 117-119).

Concours interne de l'agrégation et CAER - PA

Section langues vivantes étrangères : hébreu

Programme de la session 2018

Civilisation :

La mémoire de la Shoah en Israël

Bibliographie indicative

Ouvrages en français :

- BENSOUSSAN Georges, *Un nom impérissable. Israël, la Shoah et la destruction des Juifs d'Europe* (Seuil, 2008)
- BURG Avraham, *Vaincre Hitler. Pour un judaïsme plus humaniste et universaliste* (Paris, Fayard, 2008)
- Devant l'abîme. Le Yishouv et l'État d'Israël face à la Shoah (1933-1961)*, *Revue d'histoire de la Shoah*, n°182, janvier-juin 2005
- L'Historiographie israélienne de la Shoah, 1942-2007*, *Revue d'histoire de la Shoah* n°188, janvier-juin 2008
- OUZAN Françoise & MICHMAN Dan (dir.), *De la mémoire de la Shoah dans le monde juif*, Paris, CNRS éditions, 2008 — Partie III : « Israël, au cœur des enjeux politiques » : les articles de Dalia OFER, Hanna YABLONKA, Jacky FELDMAN, pp. 157-252
- SEGEV Tom, *Le Septième million. Les Israéliens et le Génocide* (Paris, Liana Levi, 1993)
- SHAPIRA Anita, *L'Imaginaire d'Israël : histoire d'une culture politique* (Paris, Calmann-Lévy, 2005)
- YABLONKA Hanna, *Les Juifs d'Orient, Israël et la Shoah* (Paris, Calmann-Lévy / Mémorial de la Shoah, 2016)
- ZERTAL Idith, *La Nation et la mort. La Shoah dans le discours et la politique d'Israël* (Paris, La Découverte, 2008)

Articles :

- KRIEDEL Maurice, « Trois mémoires de la Shoah. Etats-Unis, Israël, France », *Le Débat*, n°117, 5 / 2001, pp. 59-72
- NAKACHE Guila Sylvie, « Les Israéliens d'aujourd'hui et la Shoah ou le rôle de la "troisième génération" dans l'élaboration de nouvelles pratiques mémorielles », *Bulletin du Centre de Recherches français de Jérusalem*, n°17, 2006, pp. 138-159
- SHAPIRA Anita, « Autour de la Shoah : souvenirs privés, mémoire publique », *Les Cahiers du judaïsme*, n°4, 1999, pp. 54-67
- WEILL Nicolas & WIEVIORKA Annette, « La construction de la mémoire de la Shoah. Les cas français et israélien », *Les Cahiers de la Shoah*, n°1, 1994, pp. 167-183 (consultable en ligne)

Ouvrages en anglais :

- BILSKY Leora, *Transformative Justice. Israeli Identity on Trial* (Ann Arbor, The University of Michigan Press, 2004)
- BRUTIN Batya, *Monuments in Israel Commemorating the Holocaust: State Memorial and Private Remembrance* (Jérusalem, Israel Information Center, 2001)
- PORAT Dina, *Israeli Society, the Holocaust and its Survivors* (London / Portland, Or., Vallentine Mitchell, 2008)
- YOUNG James, *The Texture of Memory. Holocaust Memorials and Meaning* (New Haven & London, Yale University Press, 1993) — Part III : « Israel. Holocaust, Heroism and National Redemption », pp. 209-282

Concours interne de l'agrégation et CAER - PA

Section langues vivantes étrangères : hébreu

Programme de la session 2018

Articles :

WEITZ Yechiam, « Prelude to the Eichmann Trial: From the Enactment of the Holocaust and Heroism Remembrance Day Law to the War Criminal Trial », *Yad Vashem Studies*, vol. 40 /2, 2012

Ouvrages en hébreu :

SHAPIRA Anita, משפט אייכמן – דברים שרואים מכאן לא רואים משם (Jérusalem, Yad Vashem, 2002)

STAUBER Roni, הלקח לדור – שואה וגבורה במחשבה הציבורית בארץ בשנות השמונים (Beer-Sheva, Universitat Ben-Gurion ba-Negev, 2000)

YABLONKA Hanna, כאן ביתי – ניצולי השואה בישראל (Jérusalem, Yad Vashem, 2008)

Ces ouvrages et articles pourront être utilement complétés par la lecture de romans israéliens comme ceux d'Amir GUTFREUND, de Savyon LIBRECHT ou de Yossi SUCARI (entre autres).